

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
за 2019 година**

Комисията по правни въпроси е постоянна комисия към Пленума на Висшия съдебен съвет, съобразно чл. 16, т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет неговата администрация /Правилника/.

I. С приемането на нов Правилника, обн., ДВ, бр. 16 от 2019 г., от обхвата на дейността на Комисията по правни въпроси отпадат изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020, комуникационната и медийната политика и взаимодействие на Висшия съдебен съвет с органите на държавната власт, с други централни и териториални органи на изпълнителната власт, с юридическите лица с нестопанска цел, съсловни организации и медии, както и протоколната и международната дейност на Висшия съдебен съвет. Тези функции, съгласно чл. 11, т. 11-13 от Правилника, са възложени на Представяващия Висшия съдебен съвет.

Съставът и правомощията на Комисията по правни въпроси намират своята регламентация в чл. 19 от Правилника. Съгласно посочената разпоредба, Комисията се състои от осем членове - четирима от Прокурорската колегия и четирима от Съдийската колегия и осъществява следните дейности:

1. изготвя проекти на подзаконовни нормативни актове в предвидените от закона случаи и вътрешноеведомствени правила, които внася в пленума на Висшия съдебен съвет или в съответните колегии за приемане;

2. изготвя становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система;

3. изготвя предложения за законодателни изменения, които счита за необходими, и ги подготвя за внасяне в орган със законодателна инициатива

след съгласуването им с органите на съдебната власт и след решение на пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

4. организира обсъждането на проекти за изменение на нормативни актове с органите на съдебната власт, включително обобщава постъпилите становища на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители и ги внася за обсъждане в пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

5. изготвя проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет, както и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади;

6. изготвя проект на становища по дела пред Конституционния съд, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована страна;

7. изготвя становища по съдебни производства със значим обществен интерес, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като страна;

8. подготвя проекти на споразумения с други органи и организации, които подлежат на последващо утвърждаване от пленума;

9. координира работата на Висшия съдебен съвет по изпълнение на мерките по Механизма за сътрудничество и оценка;

10. изготвя проект на годишен доклад за независимостта и прозрачността на дейността на органите на съдебната власт и на дейността на Висшия съдебен съвет.

Комисията по правни въпроси разглежда и решава въпроси извън посочените в Правилника правомощия, като изготвя становища по конкретни запитвания от органи на съдебната власт, съдии, прокурори, следователи и съдебни служители; изготвя становища по запитвания от комисии към пленума и колегиите на Висшия съдебен съвет; упражнява контрол върху спазването на предвидената в Закона за нормативните актове и Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им процедура за изработване и приемане на подзаконови нормативни актове; осъществява сътрудничество с други държавни органи и организации по въпроси, касаещи функционирането на органите на съдебната власт и други.

През отчетния период 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси, респективно Комисията по правни въпроси, е заседавала 32 пъти, като е разгледала 205 точки.

Централно място в работата на Комисията по правни въпроси заемат дейностите в изпълнение на правомощията ѝ по чл. 19, т. 1-4 от Правилника. При изпълнение на тези свои задължения, Комисията е подпомагана от

експертите от дирекция „Правна“ в Администрацията на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период и с оглед предвидената в Закона за съдебната власт законова делегация, Комисията по правни въпроси е извършила действия по изработване и последващо приемане от Пленума на Висшия съдебен съвет на следните подзаконови нормативни актове, съобразно правомощието си по чл. 19, т. 1 от Правилника, както следва:

1. Правилник за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация. Изработването на изцяло нов проект на Правилник е обусловено от изложените изводи и констатации в приетия от Пленума на Висшия съдебен съвет Функционален анализ на структурата и дейността на администрацията на Висшия съдебен съвет. Основна цел на предлаганите промени е синхронизирането на подзаконовата нормативна уредба с измененията на Закона за съдебната власт и Закона за защита на класифицираната информация, оптимизиране на структурата и числеността на звената в администрацията, прецизиране на техните функционални характеристики, както и преодоляване на дублиращи се функции. Правилникът е приет с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 19 от протокол № 3/07.02.2019 г. и е обнародван в Държавен вестник, бр. 16 от 2019 г.

2. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и избор на административни ръководители в органите на съдебната власт. С решение по т. 38.2. от протокол № 28/25.09.2018 г., Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет е възложила на Комисията по правни и институционални въпроси, съвместно с Комисия по атестирането и конкурсите, да проведе съгласувателна процедура, съгласно Закона за нормативните актове и Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им, по направеното предложение за отмяна на § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № 1 от 09.02.2017 г. При разглеждане на това предложение е идентифицирана необходимостта от изменение, респективно отмяна и на други разпоредби на подзаконовия нормативен акт, с оглед промяна на законови разпоредби със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт /ЗИД на ЗСВ/, обн. ДВ., бр. 70 от 29.08.2017 ги ЗИД на ЗСВ, обн. ДВ, бр. 103 от 28.12.2017 г., както и необходимостта за изпълнение на законовото задължение на колегиите на Висшия съдебен съвет за своевременно обявяване и провеждане на конкурси в съответните органи на съдебната власт. Наредбата е приета с решение на

Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 22 от протокол № 10/18.04.2020 г. и е обнародвана в Държавен вестник, бр. 37 от 2019 г.

3. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 8.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет. С решение по т. 25.2. от протокол № 3/07.02.2019 г., Пленумът на Висшия съдебен съвет е възложил на Комисията по правни и институционални въпроси да изработи проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 8.11.2018 г. Решението е обусловено от извършените проверки на постъпилите заявления по чл. 6, ал. 1 от Наредба № 8 от 8.11.2018 г., в срока регламентиран в §2 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредба № 8 от 8.11.2018 г., в хода на които е констатирано, че множество магистрати изразяват подкрепа за повече от един кандидат. С приемането на изменения в нормативния акт се осигурява по-широко представителство на магистратите, които не членуват в организациите по чл. 217, ал. 1 от ЗСВ. Наредбата е приета с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 23 от протокол № 10/18.04.2019 г. и е обнародвана в Държавен вестник, бр. 37 от 2019 г.

4. Правилник за администрацията на Върховния административен съд. Приемането на изцяло нов Правилник е по предложение на председателя на Върховния административен съд, като същото е мотивирано както от структурно-организационни промени, така и от промени с оглед отделните видове дейности, които администрацията следва да осъществява, и промени в същността и функциите на отделните длъжности посредством въвеждане на нови и актуализиране на съществуващите задължения. С решение по т. 40. от протокол № 23/16.07.2020 г., Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет приема проекта на Правилник и предлага на Пленума на Висшия съдебен съвет, на основание чл. 342, ал. 1 от Закона за съдебната власт, да приеме Правилник за администрацията на Върховния административен съд. Правилникът е приет с решение Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 2 от протокол № 17/18.07.2019 г. и е обнародван в Държавен вестник, бр. 60 от 2019 г.

5. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 8.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет. Вторият по ред проект на изменителен нормативен акт е изработен и приет с оглед направените констатации и проведените обсъждания при учредяване на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет, а именно че съдийските организации по чл. 5, ал. 1 от Наредбата, които са подали заявления за участие в Съвета в рамките на предходната процедура /при действието на § 2 (обн. ДВ, бр. 97 от 2018 г., отм. ДВ, бр. 37 от 2019 г.)/,

не са подали повторно заявления и придружаващи документи в срока по § 2 (нов –ДВ, бр. 37 от 2019 г.). Ето защо, основната цел на промените е широко представителство на магистратите в Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет, включително чрез участие на организациите по чл.3, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 от 8.11.2018 г. Наредбата е приета с решение Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 37 от протокол № 22/26.09.2019 г. и е обнародвана в Държавен вестник, бр. 79 от 2019 г.

6. Правилник за изменение и допълнение на Правилника за организацията и дейността на Националния институт на правосъдието и неговата администрация. Предложенията за изменение и допълнение са във връзка с решение по т. 7 /т. 7.1. и т. 7.2./ от протокол № 113/08.07.2019 г. от заседание на Управителния съвет на НИП, като същите са мотивирани със съществени изменения и допълнения в Глава единадесета „Национален институт на правосъдието“ на Закона за съдебната власт (обн. ДВ., бр. 49 от 12 юни 2018 г.). Правилникът е приет с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 38 от протокол № 22/26.09.2020 г. и е обнародван в Държавен вестник, бр. 79 от 2019 г.

Съгласно чл. 19, т. 2 от Правилника, Комисията по правни въпроси изготвя становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система. В изпълнение на това свое правомощия Комисията изготвя становище, като предлага на Пленума на Висшия съдебен съвет да съгласува /да изрази положително становище/, респективно да не съгласува или да съгласува с определени забележки представения проект. През отчетния период Комисията по правни въпроси е изразила становище по следните проекти на нормативни актове:

1. ЗАКОНОПРОЕКТИ

1.1. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за признаване, изпълнение и изпращане на съдебни актове за налагане на наказание лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода. С решение по т. 16 от протокол № 01/14.01.2019 г., Комисията по правни и институционални въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да съгласува законопроекта.

1.2. Предложения от Инспектората към Висшия съдебен съвет за промени в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни. Комисията по правни и институционални въпроси е била сезирана от парламентарната Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред във връзка с посочените предложения. С решение по т. 21.1.

от протокол № 01/14.01.2019 г., Комисията по правни и институционални въпроси е изразила принципно становище в подкрепа на направените от Инспектората към Висшия съдебен съвет предложения за промени в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни /ЗИД на ЗЗЛД/, като е посочила, че безспорно за изпълнението на новите правомощия, които ЗИД на ЗЗЛД вменява на ИВСС ще е необходим по-голям административен капацитет, но така направените предложения следва да бъдат съобразени с изискванията на Закона за нормативните актове и да бъдат съпътствани от оценка на въздействието и финансова обосновка. Решението на Комисията по правни и институционални въпроси е изпратено на парламентарната Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред, без предложенията да бъдат внасяни за разглеждане от Пленума на Висшия съдебен съвет.

1.3. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество. С решение по т. 3.1. от протокол № 04/11.02.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е приела за сведение получения законопроект.

1.4. Проект за Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Полученият законопроект е внесен в Народното събрание от група народни представители и разпределен на парламентарната Комисия по правни въпроси. Същият е бил приет за обсъждане и изразяване на становище от Комисиите по атестирането и конкурсите към съдийската и прокурорската колегии на ВСС, както и от Комисиите „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“ към колегиите, които са предоставили мотивирани становища по него. С решение по т. 3.1. от протокол № 07/25.03.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила становище, че постъпилите предложения за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, съобразно изложените мотиви към тях, не обосновават спешност за приемането им, при игнориране на предвидения в Закона за нормативните актове ред, който е гаранция за предвидимост и стабилност на законодателния процес. Въпросите, свързани с кадровата дейност на Висшия съдебен съвет, респективно съдийската и прокурорската колегии на Висшия съдебен съвет, следва да бъдат разгледани от създадената в Министерството на правосъдието работна група за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, на която са изпратени конкретни предложения от Пленума на Висшия съдебен съвет за необходими промени при провеждане на атестационните и конкурсни процедури, и за ревизия в дисциплинарните производства, след направено обобщение на получените от органите на

съдебната власт становища по тях. Допълнено е, че в този смисъл, обсъждането на нормативните изменения е целесъобразно да бъде направено в рамките на посочената работна група, с оглед удовлетворяване на очакванията на магистратската общност за подобряване и оптимизиране на работата на кадровия орган, и избягване на възможни противоречия, несъответствия и непълноти при предприетите частични промени. По отношение на отделните разпоредби на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, Комисията по правни въпроси е изразила следното становище:

- Подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §1 със следната корекция: изразът „по реда на чл. 36“ да се замени с изречение „по съответния ред“.

Комисията счита, че е недопустимо с обща разпоредба, каквато се явява предложената редакция на чл. 33, ал. 4 да се предвижда ред за обжалване различен от регламентирания в специалните разпоредби на ЗСВ /например специалният ред, предвиден за обжалване на решенията по конкурсите, дисциплинарните производства и др. /

- Не подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §2.

Отпадането на предвидения в разпоредбата на чл. 36, ал. 2 от ЗСВ едномесечен срок за разглеждане на жалбата от Върховния административен съд противоречи на общата идея на предложението за ускоряване на съдебния процес. Срокът, без да е преклузивен, има дисциплиниращ ефект. Отпадането на възможността за касационно обжалване на решения на тричленен състав на ВАС накърнява конституционно гарантираното право на защита. Бързината на производството и процесуалната икономия не следва да влиза в колизия с правата и законните интереси на жалбоподателите.

- Не подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §3.

Необосновано е отпадането на ал. 1 на чл. 47 от ЗСВ, доколкото законодателната уредба може да бъде усъвършенствана чрез прецизиране на съществуващата норма, като се регламентират случаите при предсрочно прекратяване на мандата. Чл. 47, ал. 1 от ЗСВ създава гаранция за приемственост в мандатите на стария и новия ИВСС, както и яснота по отношение точния момент на встъпване.

- Подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §4 в частта относно главния инспектор. По отношение на инспекторите следва да се запази досегашната уредба за довършване на мандата.

С предложената промяна не се достига до търсения от вносителя ефект, като не се постига приемственост в съставите на ИВСС. Необосновано е провеждането на отделна процедура по попълването на състава на ИВСС само за един инспектор, а не за целия състав. Смисълът на сегашния текст на нормата е главният инспектор да започва нов мандат, а инспекторите да довършват мандатите. ИВСС е колективен орган и в случай, че започне обновяване на състава му на такъв ротационен принцип, ще се измени цялостната същност на органа.

- **Подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §5.**

- **Не подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §6.**

Добавянето на новия текст в разпоредбата на чл. 63, ал. 8 от ЗСВ е ненужно. То следва от систематичното тълкуване на нормите и приложението на АПК, доколкото същият урежда двуинстанционност на производствата, освен когато в него или в друг закон е предвидено друго.

- **Предложените от вносителя на законопроекта текстове на §7, 8, 9, 10 11 и 12 се нуждаят от прецизиране, с оглед избягване на противоречие с правомощията на общото събрание, като утвърдените правила следва да са относими към съдебните служители.**

Утвърждаването на правила от административния ръководител на съответния съд е допустимо, доколкото същите уреждат въпроси извън компетентността на общите събрания и само по отношение на съдебните служители. По отношение на съдиите, административният ръководител няма компетентност да издава правила, доколкото същите се приемат от общото събрание на съда, като след приемането им те не подлежат на утвърждаване от председателя.

- **Подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §13.**

- **Подкрепя предложения от вносителя на законопроекта текст на §14.**

- **По отношение на предложените от вносителя на законопроекта текстове на §15 и 16:**

Комисията счита, че в конкурсите за младши съдии, младши прокурори и младши следователи, както и в конкурсите за първоначално назначаване в органите на съдебната власт, следва да участват както членове на съответната комисия по атестирането и конкурсите /КАК/, така и хабилитирани преподаватели по правни науки по съответната материя. В конкурсите за повишаване в длъжност и за преместване на съдия, прокурор и следовател в

органите на съдебната власт следва да отпадне изискването за участие на член на КАК, тъй като участието на магистрати от съответните органи ще доведе до засилване на професионалното начало в състава на конкурсните комисии.

- Подкрепя предложените от вносителя на законопроекта текстове на §17 за изменения на чл. 205, ал. 2, 3 и 4 от ЗСВ със следните редакции в ал. 2 и ал. 4 :

В ал. 2 на предложението думите „съответната колегия на Висшия съдебен съвет“ да се заменят с думите „комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет“ и разпоредбата да придобие следната редакция:

(2) При постъпило възражение комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет изразява писмено становище по възражението и при необходимост събира допълнителна информация, като след преценка на всички обстоятелства може да предложи коригирана комплексна оценка.

Ал. 4 на чл. 205 на предложението да придобие следната редакция:

(4) Съответната колегия на Висшия съдебен съвет :

1. приема предложената комплексна оценка;
2. приема нова комплексна оценка;
3. връща преписката на комисията по атестирането и конкурсите за изготвяне на нова комплексна оценка при непълна или неточна фактология, когато е необходимо събиране на допълнителна информация.

Съгласно действащите разпоредби, провеждането на атестационната процедура и изготвянето на комплексна оценка е предоставено в правомощията на Комисиите по атестирането и конкурсите. Предложената със законопроекта редакция на ал. 2 за изразяване на писмено становище от съответната колегия смислово не кореспондира с втората част на алинеята, доколкото колегията като кадрови орган вземащ решения, свързани с атестирането на магистратите съгл. чл. 30, ал.5 т. 2, не отправя предложения, а взема решения, а и участва в атестационната процедура на по-късен етап. Така предложен текстът на вносителите за ал. 2 логически не съответства и на съдържанието на ал. 3.

Като помощен орган към съответната колегия, комисията изготвя атестационния формуляр и прави предложение до съответната колегия като се явява вносител на предложенията за комплексна оценка на съдии, прокурори и следователи по смисъла на чл. 34 ЗСВ. Ето защо именно на комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия следва да

бъде предоставена възможност да изрази писмено становище по направеното възражение, (а не на самата колегия).

Допълнително, съгласно изричната разпоредба на чл. 34, ал.3 от ЗСВ, направените изказвания от членовете на колегиите в подкрепа на предложението на вносителя или отрицателните такива, с които не се приема направеното предложение се считат за мотиви за взетото от колегията решение като същите се обективират в пълния стенографски протокол от заседанието на колегията, поради което текстът на предложената в законопроекта редакция, изискващ писмено становище от съответната колегия се явява и несъответен на законовата норма.

Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет не подкрепя предложения от вносителите на законопроекта текст на новата ал. 5 на чл.205, като предлага запазване текста на действащата ал. 4, която да стане ал. 5.

Действащата понастоящем ал. 4, съгласно която „Решението на съответната колегия, с което не се уважава възражението, подлежи на обжалване пред Върховния административен съд. Решението на съда е окончателно “ не среща затруднения или противоречия при приложението на разпоредбата в практиката, ще отговаря и на предложените по-горе промени, с оглед на което не се явяват предпоставки, които да обуславят нейната редакция.

Във връзка с направените предложения за изменение на чл. 205, Комисията по правни въпроси счита, че следва да бъдат направени аналогични промени в чл. 209.

Разпоредбата на чл. 209 е идентична по смисъл на чл. 205, но регламентира процедурата при възражения в случаите при атестиране за придобиване статут на несменяемост, поради което с аналогични промени в чл. 209 ще се постигне синхрон в текстовете на двете разпоредби - по чл. 205 и чл. 209 от ЗСВ.

- Подкрепя предложените от вносителя на законопроекта текстове на §18 и 19 .

Доколкото предложенията касаят Глава шестнадесета, Раздел пети от Закона за съдебната власт, Комисията счита, че към настоящия момент съществуват и други разпоредби, които се нуждаят прецизиране, а именно:

Разпоредбата на чл. 314, ал. 2 ЗСВ да се измени така:

(2) когато в хода на дисциплинарното производство се установи, че е налице основание за налагане на дисциплинарно наказание по чл.308, ал.1, т. 2,3, 4 или 6, административният ръководител прави мотивирано предложение за налагане на наказание до съответната колегия на Висшия съдебен съвет.

Чл.314, ал. 5 да се измени така:

(5) Когато прецени, че е налице основание за замяна на наложеното наказание с по-тежко, както и в случаите по ал. 2, съответната колегия на Висшия съдебен съвет продължава дисциплинарно производство по реда на чл.316-322. В тези случаи се счита, че производството е образувано със заповедта на административния ръководител по чл.310, ал. 1.

- Подкрепя предложените от вносителя на законопроекта текстове на §20, 21 и 22.

Становището на Комисията по правни въпроси ведно с получените становища от Комисиите по атестирането и конкурсите към съдийската и прокурорската колегии на Висшия съдебен съвет, както и от Комисиите „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“ към съдийската и прокурорската колегии на Висшия съдебен съвет е внесено за разглеждане на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет.

1.5. Предложения за изменение и допълнение на процесуалните закони. Предложенията са направени от ръководителя на проект „Въвеждане на система за наблюдение и регулиране на натовареността на магистратите и съдебната администрация, създаване на стандарт за условията на труд в органите на съдебната власт и повишаване на ефективността в работата им“. В рамките на проекта, са проведени три публични обсъждания на представени предложения за изменение и допълнение на процесуални закони, в които са взели участие над 60 магистрати и представители на учебни и държавни институции. С решения по т. 7 /точки от 7.1. до 7.4./ от протокол № 09/08.04.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по относно законодателните промени в процесуалните закони, свързани с преодоляване на факторите, водещи до забавяне на делата и преписките. Приела е, че предложенията за изменение и допълнение на ГПК, следва да бъдат съобразени с дейностите по текущите проекти и устойчивостта на техните резултати, които се изпълняват от Висшия съдебен съвет и да бъдат изпратени, заедно с резултатите от тези проекти, на сформиранията към Министерство на правосъдието работна група за изменение и допълнение на ГПК. Във връзка с направените предложения за изменение и допълнение на НПК, Комисията по правни въпроси е изразила становище, че предложената промяна на чл. 243, ал. 4 не може да намери приложение, доколкото в наказателно-процесуалния кодекс не е предвидена нормативна уредба на производство по медиация. Решенията на Комисията са изпратени на г-жа Калина Чапкънова – ръководител на посочения проект.

1.6. Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление. С решение по т. 5.1 от протокол № 19/22.07.2019

г., материалите по законопроекта са изпратени на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към Пленума на Висшия съдебен съвет, за становище по предложените промени, доколкото измененията касаят регламентация относима към удостоверителните изявления и процесуални действия в електронна форма на органите на съдебната власт. С решение на по т. 12.1. от протокол № 21/09.09.2019 г. Комисията по правни въпроси е приела за сведение писмо от председателя на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“, ведно със становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление. С решение по т. 12.2. от същия протокол Комисията по правни въпроси е възложила на експертните сътрудници изготвянето на становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление, след запознаване с преписката, получена от КПКИТ. Вземайки предвид становището на експертите на двете постоянни комисия, Комисията по правни въпроси, с решение по т. 2.1. от протокол № 24/14.10.2019 г. е изразила становище, че проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление създава предпоставки за нарушаване на независимостта на съдебната власт, гарантирана от чл.117 от Конституция на Република България, доколкото същият би повлиял приемането на решения свързани с управлението и развитието на електронните информационните системи, и електронните информационни масиви от данни свързани с дейността на органите на съдебната власт. С решение по т. 2.2. от същия протокол, Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази становище в посочения смисъл и да предложи следните редакционни изменения в проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление:

- Навсякъде в законопроекта думите „органите на съдебната власт“ се заличават;

- В §1, т. 3, с който се създава нова ал. 4 на чл. 1, преди думите „Министерството на отбраната“ се добавят „органите на съдебната власт“.

1.7. Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. В писмото от заместник-министър на правосъдието е отправена молба за съдействие за изготвяне на необходимата оценка на отражението на акта върху бюджета на съдебната власт, във формата на финансова обосновка, с оглед необходимостта от подготовка на пакета от документи за разглеждане на заседание на Министерския съвет. С решение по т. 4.1. от протокол № 21/09.09.2019 г. на Комисията по правни въпроси, писмото от заместник – министъра на правосъдието, ведно с пакета документи по проекта на Решение

на Министерския съвет за одобряване на проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, на Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет, за изготвяне на прогнозна стойност на отражението на акта върху бюджета на съдебната власт, която да бъде съобразена при изготвяне на финансовата обосновка от вносителя. При изпращане на прогнозната стойност на Министерството на правосъдието, изрично да се посочи, че становище по съществуването на законопроекта ще бъде изразено след получаването му за съгласуване от Пленума на Висшия съдебен съвет.

1.8. Проект на Решение на Министерски съвет за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. С решение по т. 14.1. от протокол № 21/09.09.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по законопроекта. С решение по т. 14.2. от същия протокол е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по получения проект на нормативен акт.

1.9. Проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. В получения пакет документи е отразено, че при изготвяне на проекта на ЗИД на ЗСВ са взети предвид становищата, бележките и предложенията на определените с решения на Пленума на Висшия съдебен съвет представители за участие в работните групи за изменение на ЗСВ. Законопроектът е бил изпратен до Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет, комисиите по атестирането и конкурсите при Съдийската и Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, както и комисиите „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към двете колегии, за становища, мнения и възражения по предложените промени в частите относими към дейността им.

След запознаване с предложенния законопроект и решенията на посочените комисии, Комисията по правни въпроси е изразила становище в подкрепа на ЗИД на ЗСВ, със следните възражения, редакционни промени и допълнения:

I. Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет изразява следните резерви:

1. По отношение на §8 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

С предлаганата промяна в §8 неоправдано се разширява обхвата на магистратите, от които да могат да бъдат избирани главния инспектор и инспекторите в ИВСС, като се предвижда възможност те да бъдат и от районно ниво /съдии от районните съдилища, както и прокурори в районна

прокуратура/. Не могат да бъдат споделени мотивите към проекта на ЗИД на ЗСВ, че промяната има за цел да уеднакви правното положение на инспекторите с това на избраните членове на ВСС, тъй като, за разлика от ВСС, който е конституционно създаден, специфичен колективен орган на съдебната власт, инспекторите в ИВСС осъществяват правомощията си съгласно ЗСВ еднолично. Единствено в хипотезата на чл. 54, ал. 3 от ЗСВ е предвидено ИВСС да действа като колективен орган и да приема решения с мнозинство повече от половината от членовете си.

2. По отношение на §40 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт:

С §40 от законопроекта се предлага изменение на чл. 205, ал. 3, съгласно което Комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия на Висшия съдебен съвет да изразява писмено становище по възражението срещу комплексната оценка и при необходимост събира допълнителна информация. Изменението в чл. 205, ал. 4 предвижда съответната колегия на Висшия съдебен съвет, след преценка на всички обстоятелства да:

1. приема предложената комплексна оценка;
2. приема нова комплексна оценка;
3. връща преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите при непълна или неточна фактология, когато е необходимо събиране на допълнителна информация.

Тази промяна, съобразно мотивите на ЗИД на ЗСВ, е предложена с цел постигането на процесуална икономия в случаите, когато атестираният магистрат възрази срещу изготвената комплексна оценка, като се даде възможност на съответната колегия да приеме директно комплексна оценка от атестирането, без да се налага винаги връщането на преписката на съответната комисия по атестирането и конкурсите.

Със ЗИД на ЗСВ, обн. ДВ, бр. 29 от 2019 г., предложеното изменение на разпоредбата на чл. 205, ал. 4 вече е направено. Съгласно действащата редакция на нормата, съответната колегия на ВСС, след преценка на всички обстоятелства, приема предложената комплексна оценка от атестирането или връща преписката на Комисията по атестирането и конкурсите за изготвяне на нова комплексна оценка, или определя нова комплексна оценка на магистрата. Ето защо тази промяна не е необходима и следва да отпадне от законопроекта.

По отношение на §44 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет, счита че с приемането на Вариант I

на законопроекта, в който се изменя чл. 230 от ЗСВ с предложената редакция, ще бъдат изпълнени препоръките на Венецианската комисия в този аспект, изложени в Становище № 855/2016 от 9 октомври 2017 г. Наред с това, не са налице основания за отпадане на правомощията на съответните колегии на ВСС във връзка с временното отстраняване от длъжност на магистрати.

Както е посочено и в Решение № 2 на Конституционния съд от 21 февруари 2019 г. по конституционно дело № 2/2018 г., да се лишат съответните колегии на ВСС от възможност да преценяват дали магистратът да бъде временно отстранен от длъжност или не, като са задължени да изпълнят предписаното от законодателя в чл. 230, ал. 1 от ЗСВ, е несъвместимо с принципа на независимост на съдебната власт. Според Конституционния съд уместно и конституционно съобразно е предоставянето на ВСС на възможността да извърши преценка дали специфичната защита на престижа на съдебната власт следва да се постави в действие или не във всеки конкретен случай.

Предложената във Вариант I на законопроекта редакция на чл. 230 от ЗСВ урежда нормативно възможността за извършване на преценка от съответната колегия на ВСС дали са налице основанията за временно отстраняване. Същевременно тази редакция създава гаранции за защита на правата и законните интереси на магистрата, тъй като с нея се предвижда задължение на решаващия орган за връчване на препис от искането за временно отстраняване от длъжност, както и предоставяне на възможност за изслушване или писмено становище. Допълнителна гаранция за независимостта на съдебната власт и конкретния магистрат при осъществяване на конституционните им функции е предвидения съдебен контрол на решенията на колегиите във връзка с временното отстраняване по реда на чл. 323 от ЗСВ.

Следва да се обърне внимание, че в действащия ЗСВ е налице непълнота в правната уредба на предпоставките по чл. 231 за възстановяване на длъжност на временно отстранените магистрати по този раздел, като не са посочени всички възможни хипотези на приключване на наказателното производство за престъпление от общ характер. Съществените въпроси, които възникват при тази непълнота е дали при приключване на наказателното производство, с акт или на основание различно от посочените в чл. 231, ал. 1 ЗСВ или предпоставящи правоприлагането на чл. 165, ал. 1, т. 3 ЗСВ, са налице основания за възстановяване на длъжност на временно отстранен магистрат. В този смисъл е и изразеното от Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет становище, съгласно решение по т. 1 от протокол № 22/11.09.2019 г.

II. Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет подкрепя направените от Комисията по атестирането и конкурсите към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет предложения за редакционни промени в текстовете на § 5, § 35, § 36, § 37 и § 41, а именно:

§ 5 – текстът на предложената нова ал. 3 на чл. 38 да бъде включен към т. 4 на ал. 1 на същия член и т. 4 да придобие следното съдържание:

„4. провеждане на атестиране по чл. 196, приемане на комплексна оценка и придобиване статут на несменяемост на съдия, прокурор и следовател“

Мотиви: Предлаганата промяна кореспондира на целта в законопроекта, отразен и в чл. 37, ал. 3 – правомощията на комисиите по атестирането и конкурсите да бъдат изведени на законово ниво, вкл. и предлагането на проект за решение, свързан с придобиването на статут на несменяемост на магистратите.

В текста на новата ал. 2 на чл. 38 се предлага да отпаднат думите „съответната“ и „прокурори и следователи“ и текстът да придобие следното съдържание:

„(2) Участващите в състава на комисията по атестирането и конкурсите към съдийската колегия на Висшия съдебен съвет действат към момента на избора съдии извършват цялостна проверка на комплексните оценки на атестациите по чл. 196, предложени от съответните помощни атестационни комисии в органите на съдебната власт.“

Мотиви: Предложената промяна е с оглед изведеното предложение от КАК-ПК за изрична самостоятелна уредба на правомощията на Комисията по атестирането и конкурсите към Прокурорската колегия на ВСС по отношение на атестирането.

§ 35 – текстът на чл. 196, ал. 1, т. 1 вместо на предложението („предварително: на третата година“) да придобие следното съдържание:

„1. предварително: за тригодишен период от назначаването на длъжност съдия, прокурор или следовател – при участие в конкурс или при предложение за повишаване в ранг“;

Мотиви: Предлаганата редакция цели осигуряване на възможност за атестиране на по-широк кръг магистрати, които нямат атестации между 3-тата и 5-тата година (до придобиване статут на несменяемост) в случаите на участие в конкурсна процедура или при повишаване на място в по-горен ранг, както и създаване на равнопоставеност, тъй като ще обхваща еднакъв атестационен период.

§ 36 – Подкрепя предложената промяна за отмяна на чл. 197, ал. 5, т. 1, свързана с премахване на извънредното атестиране при участие в конкурс.

В чл. 197, ал. 3, второто изречение се допълва с изречение – „както и докладите по чл. 196, ал. 2“ и текстът придобива следната редакция:

„При атестиране за несменяемост се вземат предвид и резултатите от предварителното атестиране на съдия, прокурор или следовател, в случаите, когато е извършено такова, както и докладите по чл. 196, ал. 2.“

Мотиви: При съобразяване с предложените в законопроекта изменения за премахване на предварителното атестиране на младшите магистрати, докладите на наставника да бъдат съобразени при атестиране за статут на несменяемост по аналогия на досегашните текстове, които предвиждаха тези доклади да се вземат предвид при атестиране на младшите съдии, прокурори и следователи.

§ 37 – изречение второ на чл. 203, ал. 4 да придобие следното съдържание:

„Комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия започва атестирането не по-късно от един месец след изтичането на петгодишния срок.“

Мотиви: Направените предложения са съобразени с промените в ЗСВ от м. август 2016 г., съгласно които атестиране за придобиване статут на несменяемост се провежда с навършването на 5-годишен стаж като магистрат, а периодичното атестиране – ако са изминали 5 години от предходното такова. Иницирането на процедури по атестиране в по-ранен момент би се явило нецелесъобразно, т.к. Комисията по атестирането и конкурсите следва да открие съответната процедура едва след изтичането на 5-годишния срок.

§ 41 – предложената нова ал. 2 в чл. 206 да се създаде в чл. 207. Досегашната ал. 2 на чл. 207 да стане ал. 3.

Мотиви: Систематичното място на посочената алинея е по-подходящо да бъде в разпоредбата на чл. 207, която изрично регламентира процедурата по придобиване статут на несменяемост.

Предлага се създаването на нова ал. 1 на чл. 204 със следното съдържание:

„(1) Комисията по атестирането и конкурсите към прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет извършава:

1. цялостна проверка на комплексните оценки на атестациите по чл. 196, предложени от съответните помощни атестационни комисии към апелативните прокуратури;

2. атестиране на административните ръководители и следователите;

3. атестиране на прокурорите от апелативните прокуратури.“

Досегашните ал. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 на чл. 204 стават съответно ал. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Мотиви: Предложената разпоредба кореспондира с целта на законопроекта, заложена в чл. 37, ал. 3, правомощията на комисиите по атестирането и конкурсите да бъдат изведени на законово ниво. Освен това, създаването на алинеята и систематичното ѝ поместване в чл. 204 ще очертае ясно компетентния по отношение на атестирането орган (комисията по атестирането и конкурсите към Прокурорската колегия или помощна атестационна комисия към съответната апелативна прокуратура) в зависимост от заеманата от атестирания магистрат длъжност и съответното ниво на орган на съдебна власт (а не от вида атестиране).

Във всички алинеи на чл. 204 думите „постоянни“, „постоянните“, „постоянната“ се заменят с „помощни“, „помощните“, „помощната“.

Мотиви: промяната е в съответствие с предложението думата „постоянните“ в чл. 204а, ал. 1 и 2 да се замени с „помощните“.

В чл. 204, ал. 2 думите „младшите прокурори“ се заличават, а след думите „прокурорите в окръжна прокуратура“ се добавят думите „заместниците на административни ръководители в районните и окръжните прокуратури и военните следователи“ и текстът придобива следната редакция:

„(2) Помощните атестационни комисии подпомагат атестирането на прокурорите в районна прокуратура, прокурорите в окръжна прокуратура, заместниците на административни ръководители в районните и окръжните прокуратури и военните следователи в съответния апелативен район.“

Мотиви: създаването на нова ал. 2 в чл. 196, съгласно която младшите магистрати не подлежат на предварително атестиране, обуславя и изменение в нормата чл. 204, ал. 2. Допълнително и изрична регламентация, касаеща атестирането от ПАК на заместниците на административните ръководители (чието атестиране до предложените със законопроекта за изменение на ЗСВ бе в правомощията на съответната КАК) и на военните следователи.

III. Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет подкрепя направените предложения по отношение на §18 - §22 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, с предложение за допълване на Преходните и заключителни разпоредби на законопроекта, с оглед привеждането на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество в съответствие с §18 - §22 от ЗИД на ЗСВ.

Предложените промени касаят проверката на имуществените декларации на съдиите, прокурорите и следователите и имат за цел подобряване и прецизиране на правната уредба, доколкото са били идентифицирани практически проблеми, възникнали при прилагането на производството по проверка на декларациите.

Комисията обаче счита, че измененията следва да кореспондират в пълна степен с разпоредбите на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество /ЗПКОНПИ/. Същият намира приложение по отношение на председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, главният прокурор, техните заместници, административните ръководители на органите на съдебната власт и техните заместници, членовете на Висшия съдебен съвет, главният инспектор и инспекторите в Инспектората към Висшия съдебен съвет, както и съдиите, прокурорите и следователите, в случай, че последните попадат в обхвата на разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 43 и т. 44 от ЗПКОНПИ. Това несъответствие може да бъде преодоляно, чрез създаване на Преходни и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗСВ, с които се правят изменения и допълнения в ЗПКОНПИ.

С оглед подробно изложените съображения, с решение по т. 1.1. от протокол № 22/16.09.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, с резерви по отношение на разпоредбите на § 8 и § 40, предложения за редакционни промени в текстовете на § 5, § 35, § 36, § 37 и § 41, както и за допълване на Преходните и заключителни разпоредби на законопроекта, с оглед привеждането на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество в съответствие с § 18 - § 22 от ЗИД на ЗСВ. С решение по т. 1.2. от същия протокол, Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по получения законопроект с посочените резерви.

2. ПРОЕКТИ НА НАРЕДБИ

2.1. Проект на Наредба за придобиване на юридическа правоспособност. С решение по т. 14.1. от протокол № 01/14.01.2019 г., Комисията по правни и институционални въпроси е изразила положително становище по проекта на наредба с резерви към разпоредбите на чл. 23, ал. 6, чл. 24, ал. 7 и чл. 25, ал. 1, по отношение на които предлага следната промяна:

- чл. 23, ал. 6 да се измени, като думата „три“ се замени със „седем“.
- чл. 24, ал. 7 да се измени, като отпадне изразът „с оглед на действащото законодателство“ и се направи препращане към

конкретната нормативна уредба, относима към определяне на възнаграждението на председателя и членовете на изпитната комисия.

- чл. 25, ал. 1 да се измени, като изразът „правила за провеждане на изпита за придобиване на юридическа правоспособност“ се замени с „правила за организацията на провеждане на изпита за придобиване на юридическа правоспособност“.

С решение по 14.2. от същия протокол, Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по проекта на наредба с посочените резерви.

2.2. Проект на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на съдии, прокурори и следователи. С решение по т. 6.1. от протокол № 03/28.01.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да съгласува проекта на наредба.

2.3. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 18 ноември 2009 г. за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Регистъра на населението – Национална база данни „Население“. С решение по т. 2.1. от протокол № 19/22.07.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на наредба. С решение по т. 2.2. от същия протокол Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по получения проект на нормативен акт.

2.4. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2011 г. за условията и реда за извършване на съдебномедицинските, съдебнопсихиатричните и съдебно-психологичните експертизи, включително и за заплащането на разходите на лечебните заведения. С решение по т. 3.1. от протокол № 22/16.09.2019 г. Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на наредба. С решение по т. 3.2. от същия протокол Комисията е приела, че становище, съгласно чл. 27 от Закона за нормативните актове, ще бъде взето от Пленума на Висшия съдебен съвет след провеждане на обществени консултации с гражданите и юридическите лица.

2.5. Проект на Наредба за допълнение на Наредба № 6 от 2008 г. за утвърждаване на образците на заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство, издадена от министъра на правосъдието (обн., ДВ, бр. 22 от 2008 г., изм., бр. 52 от 2009 г., и доп., бр. 64 от 2018 г., Решение № 3988 на Върховния административен съд от 2019 г. – бр. 85 от

2019 г.). С решение по т. 1.1. от протокол № 30/02.12.2019 г. Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на наредба. С решение по т. 1.2. от същия протокол Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по получения проект на нормативен акт.

3. ДРУГИ АКТОВЕ

3.1. Проект на Решение на Министерски съвет за изменение на Решение № 169 от 21 март 2014 г. за приемане на стратегия за развитие на електронното управление на Република България (2014 – 2020). Със свое решение по т. 1.1. от протокол № 15/10.06.2019 г. Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на Решение на Министерски съвет, като решението е изпратено на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към Пленума на Висшия съдебен съвет.

3.2. Проект на Инструкция за осъществяване на взаимодействие и обмен на информация между Национална агенция за приходите и органите на съдебната власт във връзка с приемане, съхранение и продажба на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата имущества. С решение по т. 3.1. от протокол № 16/24.06.2019 г., Комисията по правни въпроси е приела, че отношенията между Националната агенция за приходите и органите на съдебната власт във връзка с приемане, съхранение и продажба на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата имущества, следва да бъдат уредени със Споразумение, след отмяната на действащата Инструкция, в сила от 01.01.2007 г., сключена между Агенцията за държавни вземания, Висшия съдебен съвет и министъра на вътрешните работи. Решението е изпратено на Изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

3.3. Проект на Постановление на Министерски съвет за създаване на Съвет за координация и сътрудничество между изпълнителната, съдебната и законодателната власт. С решение по т. 1.1. от протокол № 16/24.06.2019 г. Комисията по правни въпроси е изразила становище, че съгласно чл. 21, ал. 3 от Закона за администрацията, член на Съвета за координация и сътрудничество между изпълнителната, съдебната и законодателната власт може да бъде Висшия съдебен съвет, в качеството му на държавен орган, при предварително изразено от Пленума съгласие. С решение по т. 1.2. от същия протокол Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да даде съгласие, в съответствие с чл. 21, ал. 3 от Закона за администрацията, Висшият съдебен съвет, в качеството му на държавен орган, да бъде член на Съвета за координация и сътрудничество

между изпълнителната, съдебната и законодателната власт, както и да съгласува, на основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация, предложения проект на Постановление на Министерски съвет за създаване на Съвет за координация и сътрудничество между изпълнителната, съдебната и законодателната власт, без забележки в останалата част.

3.4. Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на национален механизъм за мониторинг в борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и независимостта на съдебната власт и на Съвет за координация и сътрудничество. Съгласно писмото на началника на политическия кабинет на Заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи материалите са изпратени за повторно съгласуване, като проектът на ПМС е изготвен след съгласуване на първоначалния проект с органите, чиято дейност засяга и отразяване на получените становища. С решение по т. 5.1. от протокол № 21/09.09.2019 г. Комисията по правни въпроси е изразила становище, че съгласно чл. 21, ал. 3 от Закона за администрацията, член на Съвета за координация и сътрудничество може да бъде Висшия съдебен съвет, в качеството му на държавен орган, при предварително изразено от Пленума съгласие. С решение по т. 5.2. от същия протокол Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да даде съгласие, в съответствие с чл. 21, ал. 3 от Закона за администрацията, Висшият съдебен съвет, в качеството му на държавен орган, да бъде член на Съвета за координация и сътрудничество, както и да съгласува, на основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация, предложения проект на Постановление на Министерски съвет за създаване на национален механизъм за мониторинг в борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и независимостта на съдебната власт и на Съвет за координация и сътрудничество, без забележки в останалата част.

3.5. Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Стратегия за развитието на пенитенциарната система в Република България за периода до 2025 г. С решение по т. 5.1. от протокол № 29/25.11.2019 г. Комисията по правни въпроси е приела за сведение Стратегията с мотиви, че предложената Стратегия не попада в обхвата на процедурата по чл. 30, ал. 2, т. 13 от Закона за съдебната власт, тъй като от една страна няма характера на законопроект, а от друга не се отнася до съдебната власт. С решение по т. 5.2. от същия протокол, Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме за сведение

Стратегията за развитието на пенитенциарната система в Република България за периода до 2025 г.

През периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. Комисията по правни въпроси е разгледала и предоставила становище и по изготвени вътрешни и други правила, както следва:

1. Правила за реда и организацията при извършване на писмени преводи за нуждите на Висшия съдебен съвет, одобрени с решение на комисия „Международна дейност“ по протокол №12/16.03.2016 г., и на проект на Вътрешни правила за разглеждане на кандидатури за участие в процедура на Европейската комисия за подбор на командировани национални експерти и командировани експерти в мисии на ЕС във връзка с Общата политика за сигурност и отбрана. С решение по т. 2.1. от протокол № 05/25.02.2019 г. Комисията по правни въпроси, съгласно чл. 64, ал. 4 т. 4 от Правилника за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация е изпратила Правилата за реда и организацията при извършване на писмени преводи за нуждите на Висшия съдебен съвет на главния секретар на Висшия съдебен съвет, по компетентност. С решение по т. 2.2. от същия протокол, Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да утвърди Вътрешните правила за разглеждане на кандидатури за участие в процедура на Европейската комисия за подбор на командировани национални експерти и командировани експерти в мисии на Европейския съюз във връзка с Общата политика за сигурност и отбрана.

2. Проект на вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки във Висшия съдебен съвет. С решение по т. 1.1. от протокол № 06/11.03.2019 г., Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки във Висшия съдебен съвет.

3. Проект на актуализирани Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол във Висшия съдебен съвет. С решение по т. 1.1. от протокол № 09/08.04.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на правила, като с решение по т. 1.2. от същия протокол е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол във Висшия съдебен съвет и Приложения № № 1-11.

Освен изразяване на становища по проекти за нормативни актове и други актове, през отчетния период Комисията по правни въпроси е внасяла предложения в Пленума на Висшия съдебен съвет за определяне на

представители за участие в работни групи, чиято задача е била изработването на такива проекти. С решение по т. 12.1. от протокол № 01/14.01.2019 г., Комисията по правни и институционални въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да определи представители за участие в работна група към Министерството на правосъдието със задача да разгледа предложения за изменение и допълнение на Търговския закон и Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците. С решение по т. 9.1. от протокол № 02/21.01.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е направила предложение за определяне на представители от Висшия съдебен съвет за участие в междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието за актуализиране на Правилата за работа на Съвета по защита на застрашени лица. С решение по т. 7. от протокол № 05/25.02.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е направила предложение за определяне на членове на Висшия съдебен съвет за участие в среща с представители на Европейската комисия за провеждане на експертна мисия на Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и оценка. С решение по т. 2.1. от протокол № 07/25.03.2019 г. Комисията по правни въпроси е направила предложение за определяне на представители от Висшия съдебен съвет за участие в междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието, която да извърши анализ на постъпилите бележки на Европейската комисия във връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета. С решение по т. 8.1 от протокол № 16/24.06.2019 г. Комисията по правни въпроси е направила предложение за определяне на представители от Висшия съдебен съвет за участие в междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието, която да изготви нормативни изменения в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. С решение по т. 4.1. от протокол № 19/22.07.2019 г. Комисията по правни въпроси е направила предложение за определяне на представители от Висшия съдебен съвет за участие в работна група за извършване на анализ и оценка на изпълнението на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията на Република България 2015 - 2020 г. и изготвяне на проект на нова Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията на Република България 2021 - 2027 г. С решение по т. 8.1. от протокол № 24/14.10.2019 г. Комисията по правни въпроси е направила предложение за определяне на представители от Висшия съдебен съвет за участие в работна

група за преглед на пакета от предложени нормативни промени, изготвени по проект BG05SFOPOM-1.002-0004 „Надграждане на имотния регистър за интеграция с кадастралния регистър и предоставяне на допълнителни е-услуги“.

В изпълнение на задължението си по чл. 19, т. 5 от Правилника, Комисията по правни въпроси е разгледала Доклад за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2018 година, Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2018 година, Доклад за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2018 година и Доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет през 2018 година. Със свои решения Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет, на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от Закона за съдебната власт, да изслуша председателите на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Главния прокурор, да приеме съответните доклади, а на основание чл. 30, ал. 2, т. 11 от Закон за съдебната власт да ги внесе в Народното събрание /решения по протокол № 11/13.05.2019 г./. По отношение на Доклада за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет през 2018 година, с решение по т. 4.1. от протокол № 14/28.05.2020 г., Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет, на основание чл. 30, ал. 2, т. 11 от Закон за съдебната власт, да внесе същия в Народното събрание. С решение по т. 2.1. от протокол № 13/22.05.2019 г. Комисията по правни въпроси е приела проекта на Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2018 година. С решение по т. 2.2. от същия протокол, Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме Годишния доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и на основание чл. 30, ал. 2, т. 11 от ЗСВ да го внесе в Народното събрание.

На следващо място, в изпълнение на задължението си по чл. 19, т. 6 от Правилника, Комисията по правни въпроси е изготвила проекти на становища по следните конституционни дела:

1. Конституционно дело № 11/2019 г. Делото е образувано по искане на Пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 121, ал. 4 от Конституцията, във връзка с отговор на следните въпроси:

- Всички съдебни актове ли представляват „актове на правораздаването“ по смисъла на чл. 121, ал. 4 от Конституцията?

- Какви характеристики следва да притежава един съдебен акт, за да бъде категоризиран като акт на правораздаването по смисъла на чл. 121, ал. 4 от Конституцията?

- Кои съдебни актове не са актове на правораздаване по смисъла на чл. 121, ал. 4 от Конституцията?

- Валидни ли са „актовете на правораздаването” по смисъла на чл. 121, ал. 4 от Конституцията, които не са мотивирани?

- Допустимо ли е по смисъла на чл. 121, ал. 4 от Конституцията, в изрично посочени със закон случаи, излагането на мотиви към определени „актове на правораздаването” да бъде осъществено след подаването на жалба срещу постановения акт?

2. Конституционно дело № 12/2019 г. Делото е образувано по искане на пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл. 151, ал. 2, изр. трето от Конституцията, във връзка с отговор на въпросите:

- Какво е действието на решението на Конституционния съд, с което се обявява противоконституционност на закон, по отношение на заварени правоотношения и висящи съдебни производства, с оглед разпоредбата на чл. 151, ал. 2 изр. трето от Конституцията на Република България?;

- Какви са правните последици от решенията на Конституционния съд в хипотезата, когато се обявява за противоконституционен ненормативен правен акт – решение на Народното събрание или указ на президента? и

- При какви условия се проявява възстановителното действие на решение на Конституционния съд, с което се обявява за противоконституционен закон, изменящ или отменящ действащ?

Конституционно дело № 9/2019 г. е образувано по искане на тричленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл. 142, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 30/2006 г.; посл. изм. и доп., бр. 77/2018 г.) и чл. 229, ал. 1, т. 6 от Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 59/2007 г.; посл. изм. и доп., бр. 38/2019 г.) във връзка с чл. 144 АПК.

С решение по т. 2.1. от протокол № 23/30.09.2019 г., Комисията по правни въпроси е приела, че Висшият съдебен съвет не следва да представя становище по конституционно дело № 9/2019 г., тъй като искането на тричленен състав на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл. 142, ал. 1 от Административно-

процесуалния кодекс касае правораздавателната дейност, предвид систематичното място на разпоредбата в Дял трети „Производства пред съд“.

Независимо от обстоятелството, че липсва изрично предвидена регламентация в Правилника, Комисията по правни въпроси изготвя становища и по конкретни запитвания от органи на съдебната власт, магистрати, съдебни служители, граждани и юридически лица по въпроси, касаещи организацията на дейността на органите на съдебната власт. По отношение на запитванията относно приложението на отделни разпоредби на нормативни актове, които не са приети от Пленума на Висшия съдебен съвет в рамките на предвидената от Закона за съдебната власт делегация, Комисията по правни въпроси е възприела принципния подход да изразява мотивирано становище, като изрично посочва, че същото няма обвързващ характер. В този смисъл, съгласно решенията на Комисията по правни въпроси, Висшият съдебен съвет и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощието да дават обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му.

През 2019 г. Комисията по правни въпроси е разглеждала искания за задължително тълкуване на отделни разпоредби от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт.

- С решение по т. Р-13 от протокол № 2/21.01.2019 г. Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет е предоставила искане на конкурсната комисия по обявения конкурс в апелативните съдилища - Наказателна колегия за тълкуване на разпоредбата на чл. 33, ал. 3, т. 2 и т. 3 от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт. С решение по т. 5.1. от протокол № 03/28/01/2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет два варианта на решение по направеното искане. Съгласно първия вариант, на основание чл. 51, ал. 1 от Закона за нормативните актове, Пленумът на Висшия съдебен съвет дава задължително тълкуване на чл. 33, ал. 3, т. 2 и т. 3 от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, като последните три години от дейността на кандидата по смисъла на чл. 33, ал. 3, т. 2 и т. 3 от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. следва да се разбират като период от 3 (три) години, предхождащ датата на

обявяване на конкурса, през които магистратът реално е работил като съдия, прокурор или следовател в съответния орган на съдебната власт. Съобразно втория предложен вариант, Комисията по правни въпроси предлага на Пленума на Висшия съдебен съвет да приеме, че не е налице необходимост от задължително (автентично) тълкуване на разпоредбата на чл. 33, ал. 3, т. 2 и т. 3 от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, тъй като същата не е в противоречие с изискванията на чл. 9 от Закона за нормативните актове.

- Получено писмо от зам. председател на Върховния касационен съд и ръководител на Търговска колегия относно тълкуването на чл. 43, ал. 7, вр. ал. 1 и на § 2 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт. С решение по т. 5.1. от протокол № 30/02.12.2019 г., Комисията по правни въпроси е приела, че не е налице необходимост от задължително (автентично) тълкуване на разпоредбите на чл. 43, ал. 7 и § 2 от Допълнителните разпоредби от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт.

Съгласно становището на Комисията по правни въпроси, в мотивите на Решение № 636/16.01.2018 г. по адм.д. № 11414/2017 г. ВАС - Четвърто отделение, постановено във връзка с оспорване на разпоредбата на чл. 43, ал. 6 от Наредба 1 от 09.02.2017 г., ред. ДВ, бр. 17 от 2017 г., в сила от 21.02.2017 г., са изложени подробни аргументи за изясняване на понятието „новоразкрита длъжност“.

Допълнено е, че по отношение на понятието „освободена длъжност“ съдържащо се § 2 от Допълнителните разпоредби от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. също не е налице неяснота. Разпоредбата регламентира предпоставките, при които една незаета длъжност попада в приложното поле на чл. 193, ал. 6 от ЗСВ. Езиковото тълкуване на понятието „освободена“ налага извода за необходимост от освобождаване /в случая на магистратска длъжност/, което пък от своя страна предполага предходно заемане на тази длъжност.

При прилагането на чл. 43, ал. 7 и § 2 от Допълнителните разпоредби от Наредба № 1 от 09.02.2017 г. следва да бъде съобразено и обстоятелството, че обявяваните от Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет конкурси за повишаване в длъжност за заемане на свободни длъжности „съдия“ са профилирани по конкурсна материя съответна на разглежданите граждански, търговски и наказателни дела в отделенията/колегиите. С решение по т. 5.2.

от същия протокол писмото от зам. председател на Върховния касационен съд и ръководител на Търговска колегия е изпратено на Комисията по атестирането и конкурсите при Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, за извършване на преценка по отношение на това дали са налице предпоставките за обявяване на конкурс за длъжностите, предмет на питането или за тях е приложима разпоредбата на чл. 193, ал. 6 от Закона за съдебната власт.

Комисията по правни въпроси е изготвяла проекти на искания за автентично тълкуване на законови разпоредби.

- Автентично тълкуване на разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

С решение по т. 4.1. от протокол № 09/08.04.2019 г., Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет е отложила разглеждането на проекта на Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите по реда на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и за установяване на конфликт на интереси в администрацията на органите на съдебната власт, Висшия съдебен съвет, Инспектората към Висшия съдебен съвет и Националния институт на правосъдието, за изготвяне на искане за автентично тълкуване от законодателя относно приложението на §2, ал. 6 във връзка с ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, както и за изготвяне на предложение за изменение на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Автентичното тълкуване е компетентност на Народното събрание за последващото поясняване и прецизиране формулировката на законова норма и се извършва с акт, който поради автора и формата си е с всеобхватна сила и задължителност за всички. /така в Решение № 2 от 10.02.2005 г. по конституционно дело № 9/2004 г./.

Комисията по правни въпроси се е обединила около становището, че посоченият правен способ за преодоляване на неяснотите в разпоредбите на §2, ал. 6 във връзка с ал. 1, т. 1 от ДР на ЗПКОНПИ е единственият възможен, доколкото ЗПКОНПИ има за цел да се защитят интересите на обществото чрез създаване на гаранции, че лицата, заемащи висши публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите /така в чл. 2, т. 2 от ЗПКОНПИ/. Лицата попадащи в обхвата на разпоредбата на §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗПКОНПИ не са лица заемащи висши публични длъжности, а са

нецелесъобразно приравнени на тях, без да бъде съобразено правното положение на съдебните служители. Отлика от статута на лицата, заемащи висши публични длъжности е направена единствено по отношение на намалената публичност на декларациите за имущество и интереси (§2, ал. 3 от ДР на ЗПКОНПИ).

В мотивите към Законопроекта за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество от 06.10.2017 г. е посочено, че с § 2 от Допълнителните разпоредби уредената в закона система за деклариране се разпростира и върху други категории лица, като това означава, че тези лица ще подават същите декларации, но ще бъдат проверявани по ред, предвиден в наредба на Висшия съдебен съвет. Посочва се още, че са уредени съответни отклонения от процедурите пред Комисията /КПКОНПИ/, предвиждащи по-облекчен ред. Тези отклонения обаче не са нормативно регламентирани в пълнота, предвид текста на §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗПКОНПИ, съгласно който разпоредбите на глави пета, осма и петнадесета се прилагат съответно и за цитираните категории лица.

От друга страна, действащата структура на съдилищата и прокуратурата не позволява адекватно прилагане на предвидените разпоредби на ЗПКОНПИ, без да бъде внесена яснота по отношение на това какво следва да се разбира под „съответно“ прилагане на глави пета, осма и петнадесета от същия. Ето защо, с решение по т. 1.1. от протокол № 10/22.04.2019 г., Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да поиска автентично тълкуване от законодателя относно приложението на §2, ал. 6 във връзка с ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество:

Какво следва да се разбира под „организация и ред за извършване на проверката на декларациите, както и за установяване на конфликт на интереси“ по отношение на администрацията на органите на съдебната власт, Висшия съдебен съвет, Инспектората към Висшия съдебен съвет и Националния институт на правосъдието, и как разпоредбите на глави пета, осма и петнадесета от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество следва да се приложат „съответно“ за лицата посочени в ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона.

С решение по т. 1.2. от протокол № 10/22.04.2019 г., Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да направи и конкретни предложения за изменения в Закона за противодействие

на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, придружени от мотиви.

- Автентично тълкуване на чл. 233, ал. 6 от Закона за съдебната власт.

На заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет /СК на ВСС/, проведено на 12.11.2019 г., е разгледан проект на Правила за индивидуална оценка на резултатите от дейността на съдиите и съдебните служители в Специализирания наказателен съд и в Апелативния специализиран наказателен съд за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения по чл. 233, ал. 6 и чл. 345, ал. 5 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/, изготвен от работна група сформирана с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по т. 28.1. от протокол № 31/13.12.2018 г.

В хода на проведените обсъждания е поставен въпроса дали при определяне на допълнителното възнаграждение на съдиите от Апелативния специализиран наказателен съд и Специализирания наказателен съд, в хипотезата на чл. 233, ал. 6, изр. второ от ЗСВ следва да се взема предвид степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт.

Изложени са становищата от членовете на СК на ВСС в две насоки:

1. Независимо в коя хипотеза на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ допълнителното възнаграждение следва да се определя с оглед степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт.

Касае се за разпоредба с две изречения, поради което те не могат да бъдат тълкувани в различен смисъл, доколкото първото от тях изрично посочва, че въз основа на степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт Висшият съдебен съвет определя допълнително възнаграждение на съдия, прокурор или следовател. При отчитане на степента на натовареност на съдиите в Апелативния специализиран наказателен съд и Специализирания наказателен съд следва да се вземат предвид спецификите на делата, които разглеждат. Обратното би било несправедливо спрямо високо натоварените общи съдилища.

Също така определянето на допълнителни възнаграждения на магистратите и в частност съдиите, не може да почива на различни критерии и поради това, че изр. първо на ал. 6 от чл. 233 на ЗСВ говори за степен на натовареност, СК на ВСС следва да съобрази, че поначало тя е определяща за размера на допълнителното възнаграждение. Изречение второ на посочената разпоредба доразвива първото изречение, като регламентира какво се взема предвид под степен на натовареност за специализираните наказателни съдилища, а именно резултата от дейността им.

В допълнение се посочва, че законът е определил до шест допълнителни възнаграждения за съдиите в специализираните наказателни съдилища, но в същото време за съдиите от Върховния касационен съд, които разглеждат наказателни дела, подсъдни на Специализирания наказателен съд и Апелативния специализиран наказателен съд като първа и въззивна инстанция, е предвидено да получават допълнително възнаграждение само според степента на натовареност. Това обстоятелство се явява дискриминационно по отношение на съдиите от Върховния касационен съд.

2. При определяне на допълнителното възнаграждение на съдиите Апелативния специализиран наказателен съд и Специализирания наказателен съд не следва да се взема предвид степента на натовареност на съответния орган на съдебната власт, доколкото изр. първо и изр. второ на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ касаят различни хипотези, които предпоставят допълнително възнаграждение.

Съществува диференциация между изр. първо и изр. второ на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ, като второто изречение е неотносимо към първото. Това е и причината законодателят да е предвидил приемането на правила само по отношение на специализираните наказателни съдилища и прокуратури. Разпоредбата на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ, изр. първо е диспозитивна, като посочва, че Висшият съдебен съвет определя допълнително възнаграждение, докато нормата на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ, изр. второ е императивна и предвижда получаването на допълнително възнаграждение от магистратите в специализираните наказателни съдилища и прокуратури във всички случаи в предвидения от закона размер (до шест основни месечни възнаграждения годишно).

В изречение второ на разпоредбата законодателят борави с понятието правила за индивидуална оценка, който термин е използван и когато се прави атестация на всеки един магистрат. При изготвяне на атестация не се съобразява натовареността на магистрата – съдиите от органите с по-ниска натовареност не получават по-малко точки от тези, които правораздават в съдилища с по-висока натовареност. Преценка се прави въз основа на конкретни показатели каквито например са как магистратът администрира дела, в какъв срок ги разглежда, в какъв срок изготвя актовете по тях и др. Волята на законодателя при изготвянето на правила за индивидуална оценка на резултатите от дейността на съдиите в специализираните наказателни съдилища е да се разработят специфични критерии/показатели, въз основа на които да бъде получено допълнителното възнаграждение.

Двете групи противоположни становища относно тълкуването на разпоредбата на чл. 233, ал. 6, изр. второ от ЗСВ обуславят взетото решение

по т. 15.1. от протокол № 37/12.11.2019 г. СК на ВСС да отправи искане за автентично ѝ тълкуване от Народното събрание.

Мотивите на внесения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт със сигнатура 754-01-69/05.10.2017 г., въз основа на който е прието изменението на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ, обн. ДВ, бр. 90/2017 г., в сила от 1.01.2018 г., не могат да преодолеят неяснотата относно тълкуването на правната норма.

Видно от посочените мотиви специализираните юрисдикции, създадени със ЗИД на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 04.01.2011г.) започват работа на 1 януари 2012 г., като допълнителна правна уредба на дейността им е дадена със Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обн. ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила 6 месеца след обнародването му). Допълнено е, че в течение на изминалия 5-годишен период от дейността им компетентността е многократно изменяна в посока на разширяването ѝ и възлагането на все по-тежки престъпления. Направен е извод, че разширяването на правомощията на Специализираните юрисдикции не кореспондира по никакъв начин с тяхната кадрова и материална обезпеченост, поради което без предприемането на законодателни и организационни мерки, поемането на този нов огромен обем специфични по своя характер дела би довело до съществени затруднения и респективно до блокиране на цялостната им дейност. Допълнено е, че липсват каквито и да е стимули за привличане на магистрати и съдебни служители в специализираните юрисдикции и че няма как те да бъдат мотивирани да постъпят в съдебната система предвид по-големия обем от работа, честите командировки в цялата страна и по-високата сложност на производства. По изложените съображения е предложен регламента на чл. 233 ал. 6 от ЗСВ относно допълнителното материално стимулиране – конкретно за магистратите в специализираните прокуратури и съдилища, както и в следствения отдел на СП, а за служителите в тези структури – чл. 345 от ЗСВ.

С решение по т. 2.1. от протокол № 30/02.12.2019 г. Комисията по правни въпроси е приела проект на искане за автентично тълкуване от Народното събрание на изречение второ на чл. 233, ал. 6 от Закона за съдебната власт във връзка с изречение първо на същия текст по следния въпрос: При определяне на възнагражденията посочени в изречение второ на чл. 233, ал. 6 от Закона за съдебната власт, взема ли се предвид степента на натовареност и какво е съдържанието на понятието „резултати от дейността“ на съдиите? Искането е изпратено на Народното събрание.

Акцент в дейността на Комисията по правни въпроси е сформирването на състава на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет. С решение по т. 8.1. от протокол № 02/21.01.2019 г. е предложено на Пленума на Висшия съдебен съвет да учреди Съвет за партньорство към Висшия съдебен съвет с посочения в решението състав. С решение по т. 1.1. от протокол № 28/11.11.2019 г., Комисията по правни въпроси е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет, на основание §4 от преходните и заключителните разпоредби от Наредба № 8 от 08.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет да включи в състава на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет представители на Сдружение „Съюз на съдиите в България”, Асоциацията на българските административни съдии и Сдружение „Българска съдийска асоциация“.

В рамките на 2019 г., на 20.05.2019 г. е проведено **съвместно заседание на Комисията по правни въпроси и комисиите „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към ВСС“ към съдийската и прокурорската колегии на Висшия съдебен съвет**, на което са присъствали Председателя на Върховния административен съд и Главния прокурор.

Предмет на заседанието е било писмо от министъра на правосъдието относно проект на Закон за изменение и допълнение на Глава шестнадесета, раздел пети от Закона за съдебната власт, предложен от Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“ към Прокурорската колегия на ВСС, приет с решение по протокол № 23/19.09.2018 г. В писмото се посочва, че документът е бил разпространен на членовете на сформираната в Министерството на правосъдието работна група във връзка с изготвянето на ЗИД на ЗСВ и е бил включен в дневния ред на проведелото се на 24.04.2019 г. заседание. В хода на проведените обсъждания по време на заседанието са били изказани разнопосочни мнения, включително и на членове на ВСС, поради което е идентифицирана необходимостта от изразяване на единно становище от ВСС като колегиален орган. В рамките на съвместното заседание са дискутирани възможностите за създаване на дисциплинарен съд, който да образува и провежда дисциплинарното производство, и да постановява решения за налагане на определени видове дисциплинарни наказания.

С решение на посочените комисии е възложено на експерт от дирекция „Правна“ в Администрацията на Висшия съдебен съвет да изготви преглед на нормативната уредба в областта на дисциплинарната отговорност на съдиите, адвокатите, нотариусите, и частните съдебни изпълнители, както и предложения за изменение на глава шестнадесета от Закона за съдебната

власт, които да бъдат разгледани на заседание на Комисията по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет.

Прегледът на нормативната уредба обхваща Закона за устройството на съдилищата (отм.), Закона за адвокатурата, Закона за нотариусите и нотариалната дейност и Закона за частните съдебни изпълнители и обхваща видовете дисциплинарни наказания, образуване на дисциплинарното производство, дисциплинарен състав, дисциплинарно производство и прилагане на други нормативни актове. При анализ на посочените нормативни актове се установява, че уредбата, касаеща дисциплинарната отговорност на съдиите съгласно ЗУС, адвокатите, нотариусите и частните съдебни изпълнители се явява неприложима по отношение на дисциплинарната отговорност на магистратите, съобразена с действащото законодателство.

Изготвянето на проект за законодателни промени, относими към основана на свършено нова концепция дисциплинарна отговорност на магистратите и регламентиращи избор, състав, правомощия на дисциплинарен съд и ред за обжалване на неговите решения, предполага цялостен преглед на глава шестнадесета от ЗСВ и на дисциплинарната дейност, и задължително съгласуване с органите на съдебната власт, с оглед изискванията на чл. 19, т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация.

По изложените съображения и предвид необходимостта от обсъждането на проекта на Закон за изменение на Глава шестнадесета, раздел пети от ЗСВ от сформирания в Министерство на правосъдието работна група, която следва да финализира в кратки срокове своята дейност, Комисия по правни въпроси към Пленума на ВСС е приела, че трябва да изрази становище, без да прави допълнителни предложения за законодателни промени. Ето защо, с решение по т. 3.1. от протокол № 13/22.05.2019 г., Комисията по правни въпроси е изразила положително становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Глава шестнадесета, раздел пети от Закона за съдебната власт, предложен от Комисия “Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“, приет с решение по протокол № 23/19.09.2018 г. С решение по т. 3.2. от същия протокол Комисията е предложила на Пленума на Висшия съдебен съвет да изрази положително становище по законопроекта и да изпрати решението на министъра на правосъдието.

II. До приемането на нов Правилник през февруари 2019 г., Комисията по правни въпроси е действала като постоянна Комисия по правни и институционални въпроси, като в обхвата на правомощията ѝ съобразно чл.

16 от отменения Правилник обобщено са били включени три групи дейности: дейност с правен характер, международна дейност и дейност свързани с организацията и координацията изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020 г.

Доколкото дейността с правен характер беше детайлно представена в раздел I от отчета, в настоящия раздел са изложени въпросите свързани с международна дейност и публичната комуникация.

1. Международна дейност.

В рамките на проведените четири заседания, Комисията по правни и институционални въпроси е разгледала следните въпроси, касаещи международната дейност на Висшия съдебен съвет:

- Писмо от Специалния докладчик на ООН за независимостта на съдии и адвокати с приложен въпросник във връзка с предстоящия тематичен доклад до Съвета по правата на човека, посветен на упражняването на правото на свобода, правото на сдружаване, правото на мирно събрание и политическите права на съдиите и прокурорите.

- Получен формуляр за възстановяване на разходи от участие на членове на ВСС в дейностите на Европейската мрежа на съдебните съвети за периода юли – декември 2018 г.

- Доклад от Вероника Имова и Пламен Найденов – членове на Висшия съдебен съвет, за участие в съвместната среща на проектните екипи на ЕМСС, проведена в периода 16-19 септември 2018 г., в гр. Букурещ, Румъния.

- Доклад от Вероника Имова – член на Висшия съдебен съвет, за участие във втората среща на екипа по проект „Независимост и отчетност и качество на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети, проведена в периода 16-18 декември 2018 г., в гр. Хага, Нидерландия.

- Доклад от младши експерт в дирекция „Международна дейност и протокол“ в АВСС, за участие в семинар за служители, отговарящи за взаимодействието с Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС), организиран от ЕМСС, проведен в периода 3-4 декември 2018 г. в гр. Брюксел, Белгия.

- Писмо от Министерство на финансите за актуализиране състава и координатите на членовете на Работна група 31 „Европа 2020“.

- Предложения за законодателни изменения в нормативни актове, регламентиращи или имащи отношение към протоколната дейност в Република България.

- Покана за участие в трета среща на екипа по проект „Обществено доверие и имидж на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети, която ще се проведе на 4 и 5 февруари 2019 г., в гр. Брюксел, Белгия.

- Доклад от Драгомир Кояджиков – член на Висшия съдебен съвет, от участие в Семинар на Европейската мрежа на съдебните съвети за подбор и назначаване на съдии, проведен в периода 10 – 11 декември 2018 г., в гр. Мадрид, Испания.

- Покана за участие в трета среща на екипа по проект „Независимост и отчетност и качество на правосъдието“ на Европейската мрежа на съдебните съвети, която ще се проведе в периода 28 февруари – 1 март 2019 г., в гр. Рим, Италия.

- Информация от Националния институт на правосъдието за командировани от НИП лица.

- Извлечение от Протокол № 3/30.01.2019 г. на Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на ВСС във връзка с писмо от Главния прокурор на Република България относно възстановяване на извършени разходи за командироване на представители на Прокуратурата на Република България за участие в заседания на работни органи на Съвета на ЕС през 2017 г.

- Годишен членски внос на Висшия съдебен съвет в Асоциацията „Приятели на ERA“ за 2019 г.

2. Публична комуникация.

За периода от 14.01.2019 г. до 11.02.2019 г. Комисията по правни и институционални въпроси е разгледала следните въпроси относими към организирането и координирането на изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020:

- Получено писмо от директора на Националния институт на правосъдието във връзка с предприетите действия за провеждане на обучения за членовете на Висшия съдебен съвет по прилагане на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020 (решение на КПИВ по протокол № 24/16.07.2018 г.).

- Организация и координиране на отчета за напредъка по изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014-2020 през 2018 г. и подготовка във връзка с изготвянето на План за действие за изпълнението на Стратегията от органите на съдебната власт през 2019 г.

- Актуализиране на Графика за провеждане на информационната кампания „Ден на отворените врати“ в органите на съдебната власт през 2019 г.

- Информация за органите на съдебната власт, заявили участие в Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ през учебната 2018/2019 година.

- Доклад от проведена Трета годишна среща с представителите на органите на съдебната власт – участници в Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури (решение на КПИВ по протокол № 30/12.11.2018 г.).

- Писмо от заместник-министъра на образованието и науката с информация за броя на обхванатите ученици по Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ през учебната 2018/2019 г.

- Предложение за разпределение на информационните и рекламни материали за Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ през учебната 2018/2019 г., изготвени в изпълнение на Договор ВСС-16987/20.12.2017 г. сред органите на съдебната власт – участници в Образователната програма.

Ш. Процедура за избор на Главен Прокурор на Република България.

Процедурата за избор на Главен прокурор на Република България е открита с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 16/15.07.2019 г.

Съобразно раздел II, т. 3 от Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, професионалните организации на съдиите, прокурорите и следователите, висши училища и научни организации не по-късно от 7 дни преди изслушването, могат да представят на Висшия съдебен съвет становища за кандидата, включващи и въпроси, които да му бъдат поставяни. Анонимни становища и сигнали не се разглеждат. Представените становища и въпроси се публикуват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет в срок до три дни след представянето им при спазване на Закона за защита на личните данни. Съгласно т. 4 на същия раздел въпроси, както и становища за нравствените и професионални качества на кандидатите, в сроковете по т. 3, могат да представят и техни колеги, както и органи и институции, с които е работил.

Поставените и получени въпроси и становища до Висшия съдебен съвет се обобщават от Комисията по правни и институционални въпроси, която уведомява кандидатите за тях. Комисията изпраща становищата, отнасящи се до нравствените качества на кандидатите на комисиите по професионална етика на съответните колегии, а тези, отнасящи се до професионалните им качества – на комисиите по атестирането и конкурсите на съответните колегии. Комисията по правни и институционални въпроси осигурява възможност на кандидата да отговори и да представи доказателства преди изслушването, ако това се налага за изясняване на факти и обстоятелства.

С решение по т. 5.1. от протокол № 20/29.07.2019 г., Комисията по правни въпроси е приела за обобщаване постъпилите въпроси и становища до Висшия съдебен съвет във връзка с процедурата за избор на главен прокурор на Република България.

С решение по т. 1.1. от протокол № 21/09.09.2019 г. и в изпълнение на т. 5.1., раздел II от Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор, Комисията по правни въпроси е изпратила обобщение на постъпилите становища до Висшия съдебен съвет за периода от 25.07.2019 г. до 01.09.2019 г., на Иван Гешев, заместник на главния прокурор при ВКП, кандидат за главен прокурор на Република България.

С решение по т. 1.1 от протокол № 25/21.10.2019 г. и в изпълнение на т. 5.1., раздел II от Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор, Комисията по правни въпроси е изпратила обобщение на постъпилите въпроси и становища до Висшия съдебен съвет във връзка с процедурата за избор на главен прокурор на Република България за периода от 02.09.2019 г. до 16.10.2019 г. на Иван Гешев, заместник на главния прокурор при ВКП, кандидат за главен прокурор на Република България.

Изготвените обобщения представят получената информация в няколко раздела съдържащи: становища в подкрепа на издигнатата с решение на прокурорската колегия кандидатура на Висшия съдебен съвет за главен прокурор; становища, изразяващи несъгласие с решение на прокурорската колегия кандидатура на Висшия съдебен съвет за главен прокурор; становища, изразяващи несъгласие с оказването на натиск върху Висшия съдебен съвет във връзка с процедурата за избор на главен прокурор; поставени въпроси към кандидата за главен прокурор.

Общо 91 са писмата с представени становища, позиции и/или въпроси във връзка с процедурата за избор на главен прокурор на Република България от правоимащите субекти, съгласно – чл. 173, ал. 9 от ЗСВ и раздел II, т. 6 от

Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор - юридически лица с нестопанска цел, професионални и научни организации, висши училища, магистрати, органи и институции, с които е работил кандидатът за главен прокурор.

В 73 от становищата и позициите е заявена подкрепа към кандидатурата на Иван Гешев – заместник на главния прокурор при ВКП, и/или е отправен призив за провеждане на процедурата в съответствие със закона и без поддаване на опити за вмешателство. В 12 становища е изразено несъгласие с издигнатата кандидатура или се съдържа искане за прекратяване на изборната процедура.

Писмени въпроси към кандидата са предоставени от Управителния съвет на Асоциацията на прокурорите в България, Сдружение „Обществен съвет за правосъдие“, ГД „БОЕЦ – БЪЛГАРИЯ ОБЕДИНЕНА С ЕДНА ЦЕЛ“, Български институт за правни инициативи, адв. Адела Качаунова – директор на Правната програма на Български хелзински комитет, Управителен съвет на Камарата на следователите в България, Гражданско сдружение Инициатива „Правосъдие за всеки“, Въпроси от Фондация "Антикорупционен фонд" и Фондация "Институт за пазарна икономика", Софийски адвокатски съвет и Фондация „Български адвокати за правата на човека“.